

KOD UCZNIĄ		

KONKURS WIEDZY O MAZOWSZU

dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i klas gimnazjalnych
województwa mazowieckiego

III ETAP WOJEWÓDZKI

14 MAJA 2019

Instrukcja

Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.

W zadaniach z odpowiedziami: A, B, C, D lub P, F zaznacz znakiem jedną poprawną odpowiedź, otaczając ją kółkiem, np.:

☐ B. lub ☐ F

Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl i zaznacz inną odpowiedź, np.:

☒ B. lub ☒ A. lub ☒ F. lub ☐ P

Pozostałe zadania wykonaj zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi starannie zapisz w wyznaczonych miejscach.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 90 minut.

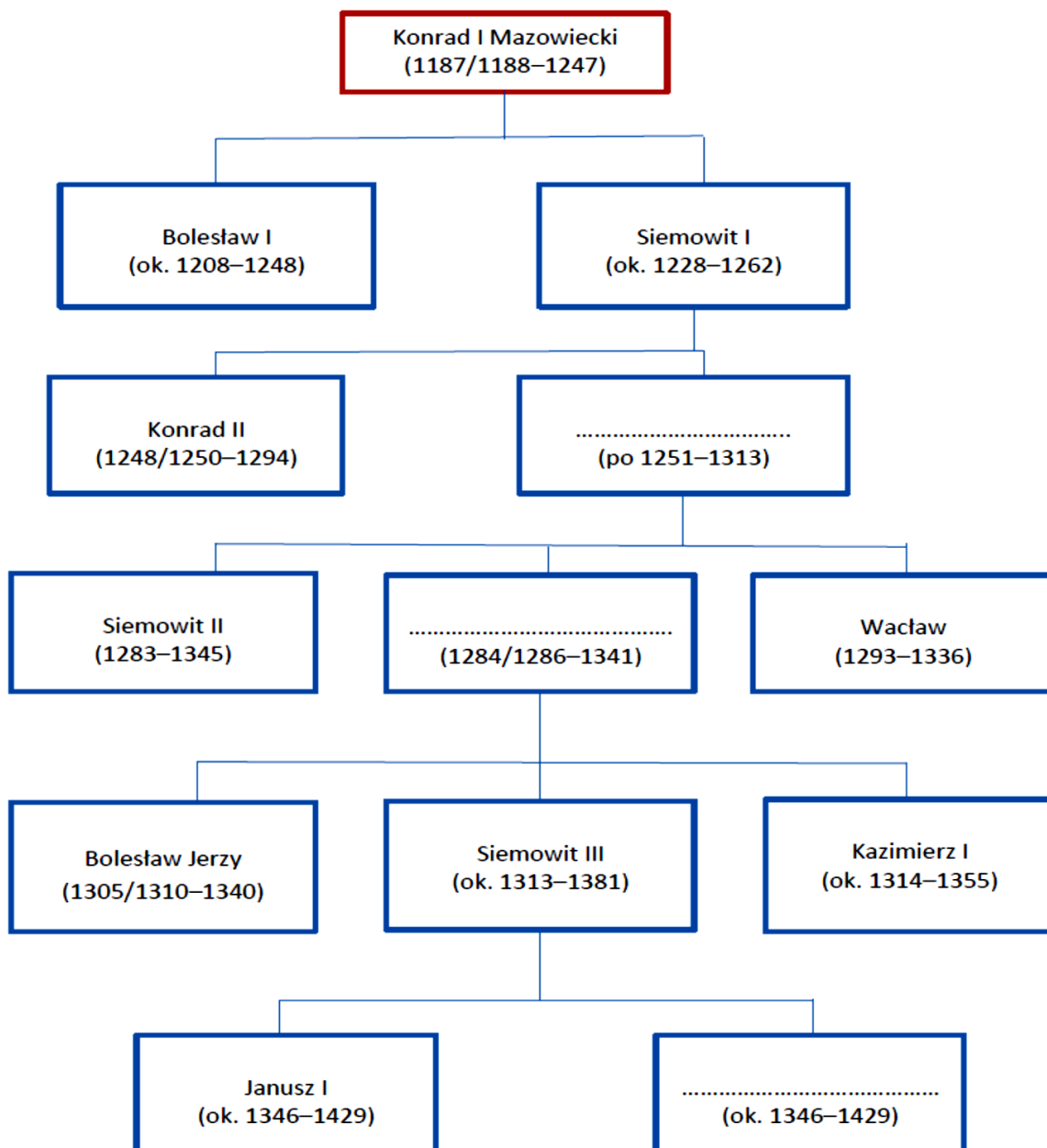
Powodzenia!

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ SPRAWDZAJĄCY		
Maksymalna liczba punktów	47	100%
Uzyskana liczba punktów		
Podpis przewodniczącego		

Zadanie 1. (0–4)

Piastowie mazowieccy stanowili boczną linię dynastii Piastów, która panowała na Mazowszu i wywodziła się od Konrada I Mazowieckiego. Władcą jednoczącym Mazowsze był jego wnuk, Bolesław II. Jednak po śmierci księcia nastąpił rozpad terytorium na mniejsze dzielnice. Ostatnim Piastem, który na krótko zjednoczył pod swoim władaniem cały obszar Mazowsza, był praprawnuk Konrada I, syn Trojdena I. Po jego śmierci dziedzictwo zostało podzielone między Janusza I i Siemowita IV.

Uprozczone drzewo genealogiczne książąt mazowieckich

1.1. Na podstawie tekstu uzupełnij drzewo genealogiczne, wpisując w luki odpowiednie imiona książąt.

1.2. Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź spośród A.–D.

Piast, który opisany jest w tekście jako realizator idei zjednoczenia Mazowsza, to

- A. Siemowit I.
- B. Siemowit II.
- C. Siemowit III.
- D. Siemowit IV.

Zadanie 2. (0–2)

Wraz z wygasaniem poszczególnych linii Piastów mazowieckich tereny Mazowsza były przyłączane do Korony, np. w 1462 roku w granicach Polski znalazły się ziemia rawska i gostyńska. W 1526 roku zmarł Janusz II, ostatni książę mazowieckiej gałęzi Piastów. Księstwo ostatecznie miało przejść we władanie króla polskiego. Trzy lata później na sejmie walnym w Piotrkowie ogłoszono inkorporację Mazowsza do państwa polskiego.

2.1. Wyjaśnij znaczenie terminu *inkorporacja*, które zostało wymienione w tekście.

.....
.....

2.2. Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź spośród A.–C.

Księstwo Mazowieckie w wyniku inkorporacji przeszło pod panowanie króla

A. Aleksandra Jagiellończyka

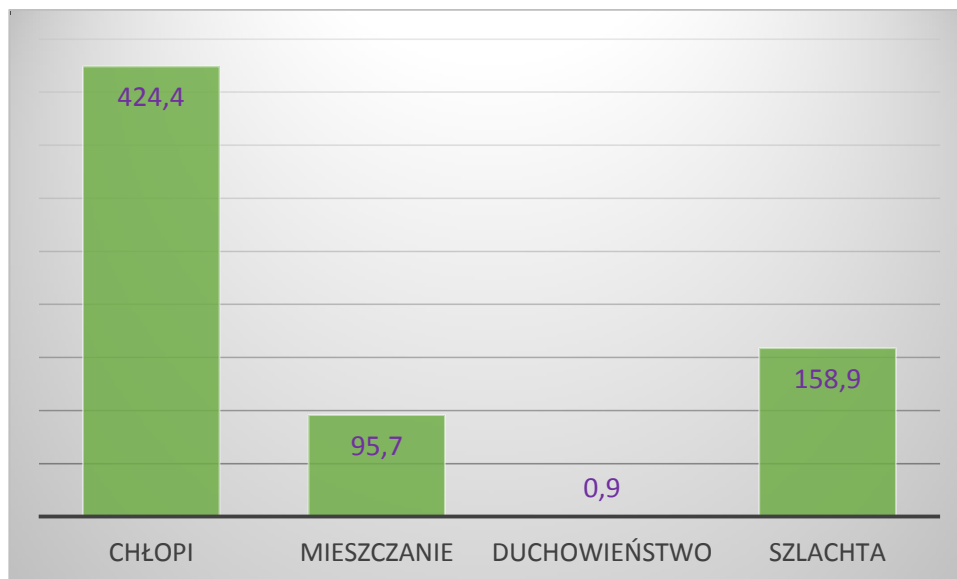
B. Zygmunta Starego

C. Zygmunta II Augusta

Zadanie 3. (0–2)

Struktura społeczna ludności Mazowsza u schyłku XVI w. [w tys.]

Korzystając z wykresu, oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa albo F – jeśli jest fałszywa.

3.1.	W XVI w. chłopci stanowili ponad połowę ludności Mazowsza.	P	F
3.2.	U schyłku XVI w. liczba szlachty dwukrotnie przewyższała liczbę mieszczan.	P	F

Zadanie 4. (0–2)

Węgrów w XVI wieku był jednym z centrów polskiego protestantyzmu. W historii miasta zapisali się arianie (bracia polscy), którzy głosili równość i sprawiedliwość społeczną. Potępiali poddaństwo chłopów, występowali przeciwko rozlewowi krwi. Zakładane przez nich szkoły reprezentowały wysoki poziom nauczania. Wydawali wiele przekładów ksiąg, np. Biblii. Pierwszy słownik łacińsko-polski, czy gramatyka polska były opracowane przez arianina. Jednym z zachowanych zabytków świadczących o ożywionej obecności braci polskich

w Węgrowie jest murowany dom. Tradycja identyfikuje go z drukarnią i działalnością wydawniczą tego zgromadzenia.

Uzasadnij, że arianie przyczynili się do rozwoju oświaty i kultury polskiej.

Odwołując się do tekstu, podaj dwa argumenty.

-
-

Zadanie 5. (0–2)

Gęstość zaludnienia Mazowsza w X–XVII w.

Lata	1000	1340	1580	1650	1660
Ludność w mln	0,1	0,3	0,7	0,8	0,5
Ludność na 1 km ²	4	8	20	24	16

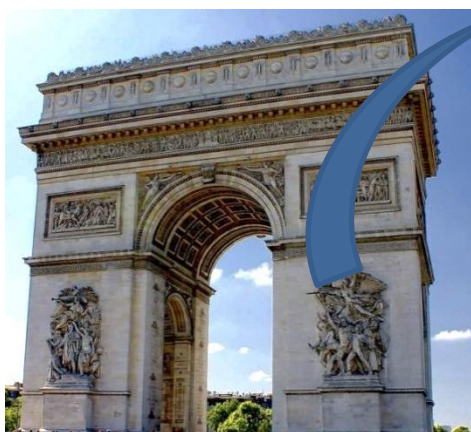
5.1. Określ, jakie zmiany dotyczące zaludnienia zaszły na Mazowszu w X–XVII w. Odwołaj się do danych zawartych w tabeli.

.....

5.2. Wyjaśnij, które wydarzenie historyczne miało najistotniejszy wpływ na zaistniałą zmianę.

.....

Zadanie 6. (0–1)

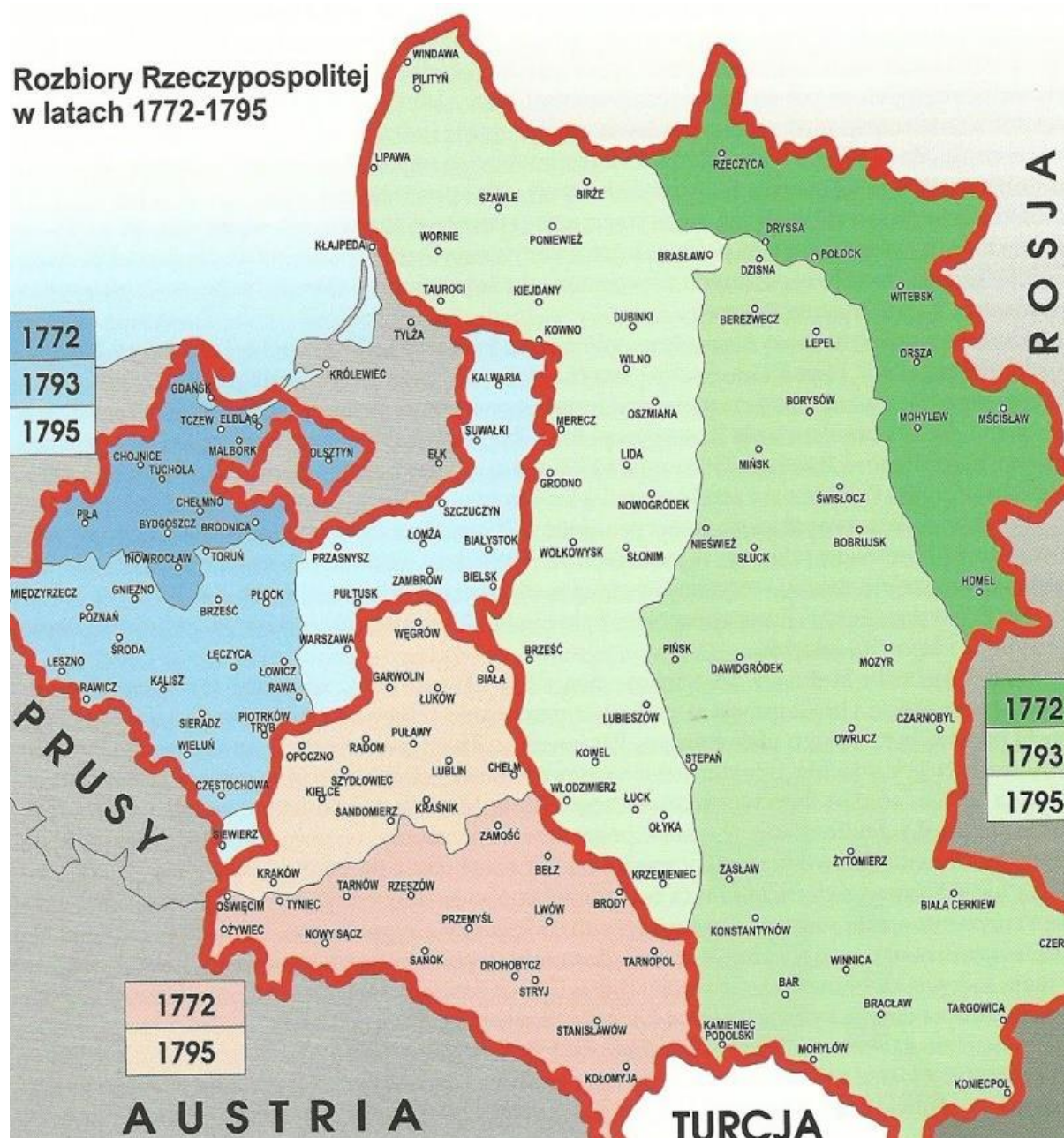

Uzupełnij zdanie. Podaj imię i nazwisko dowódcy.

Łuk Triumfalny w Paryżu upamiętnia kampanię wojenną na Mazowszu dowodzoną przez

.....

Zadanie 7. (0–3)

Korzystając z mapy, oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa albo F – jeśli jest fałszywa.

7.1.	W wyniku pierwszego rozbioru Węgry przeszedł pod panowanie Austrii.	P	F
7.2.	Rosja w trzecim rozbiorze zajęła wschodnią część Mazowsza.	P	F
7.3.	W wyniku rozbiorów największy obszar historycznego Mazowsza przypadł Prusom.	P	F

Zadanie 8. (0–2)

Uzupełnij zdania, wpisując odpowiedź A. albo B.

Uniwersytet Warszawski powstał ____.

Cytadela Warszawska powstała ____.

A. przed powstaniem listopadowym

B. po powstaniu listopadowym

Zadanie 9. (0–3)

Uzupełnij tabelę.

9.1.	<i>Jedzie, jedzie na Kasztance, Siwy strzelca strój! Hej, hej, Komendancie, Miły wodzu mój!</i>	Podaj imię i nazwisko postaci historycznej, do której nawiązuje pieśń.
9.2.	<i>Dzisiaj nasze święto święcim, za Palmiry, za Oświęcim i za krew, co wsiąkła w bruki wszystkich miast, za milczących bohaterów (...) i tych, którym płuca rwał dławiący gaz.</i>	Podaj nazwę wydarzenia historycznego, do którego nawiązują słowa pieśni.
9.3.	<i>Niech płynie piosenka z barykad Wśród bloków, zaułków, ogrodów, Z chłopcami niech idzie na wypad, Pod rękę, przez cały Mokotów.</i>	Podaj czas trwania (dzień, miesiąc, rok) wydarzenia historycznego przedstawionego w pieśni.

Zadanie 10. (0–2)

Podział administracyjny województwa mazowieckiego na przestrzeni lat

1946 rok

1950 rok

1975 rok

1999 rok

- granice Województwa Mazowieckiego z 1999 roku
- granice województw
- miasta wojewódzkie

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

10.1. Województwo mazowieckie w 1999 r. zostało utworzone na terytoriach
(sześciu / ośmiu) byłych województw z 1975 roku.

10.2. W 1999 r. w granicach województwa mazowieckiego znalazł się największy obszar
województwa warszawskiego z (1946 r. / 1950 r.)

Zadanie 11. (0–2)

11.1. Wypisz pięć nazw miast na prawach powiatu, które znajdują się w województwie mazowieckim.

.....

.....

11.2. Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź spośród A.–D.

W miastach na prawach powiatu władzę wykonawczą sprawuje

- A. burmistrz.
- B. prezydent.
- C. starosta.
- D. wójt.

Zadanie 12. (0–2)

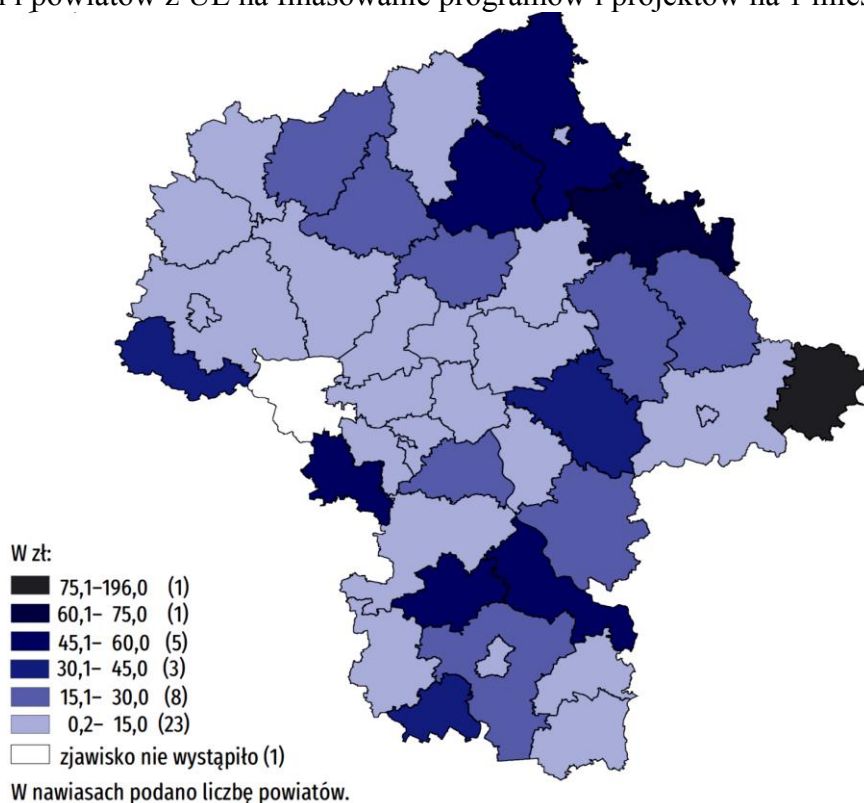
Przyporządkuj właściwą instytucję samorządu terytorialnego do zadań, które są przez nią realizowane. Wybierz odpowiedź spośród A.–C.

12.1.	Odbiór dowodu osobistego	A	B	C
12.2.	Rejestracja pojazdu	A	B	C

- A. urząd gminy
B. starostwo powiatowe
C. urząd marszałkowski

Zadanie 13. (0–3)

Środki gmin i powiatów z UE na finansowanie programów i projektów na 1 mieszkańca (2017)

Korzystając z powyższej mapy oraz dołączonej do zadania 11., wpisz w luki właściwe uzupełnienia, które są dokończeniem zdań.

13.1. Najwięcej środków z Unii Europejskiej w 2017 r. pozyskał powiat

13.2. Ze środków Unii Europejskiej na sfinansowanie programów i projektów w 2017 roku nie skorzystał powiat

13.3. Wsparcie nie większe niż 75,0 zł na jednego mieszkańca wykorzystał powiat

Zadanie 14. (0–1)

LIVING LAB NA MAZOWSZU

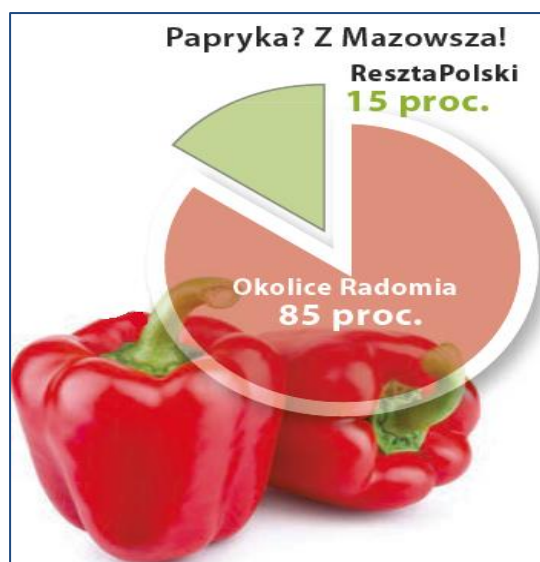
Największy w Europie living lab, czyli zespół żywych laboratoriów.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród A.–B. oraz 1.–3.

Living lab na Mazowszu to projekt dotyczący

A.	rekonstrukcji osiedla,	gdzie będą	1.	odnawiane linie komunikacyjne z nowoczesnymi udogodnieniami dla mieszkańców.
			2.	zakładane egzotyczne ogrody pielęgnowane przez mieszkańców.
B.	budowy osiedla,		3.	wdrażane inteligentne technologie angażujące mieszkańców.

Zadanie 15. (0–1)

Uzasadnij wymowę hasła kampanii *Mazowsze pachnące papryką*. Odwołaj się do treści plakatu.

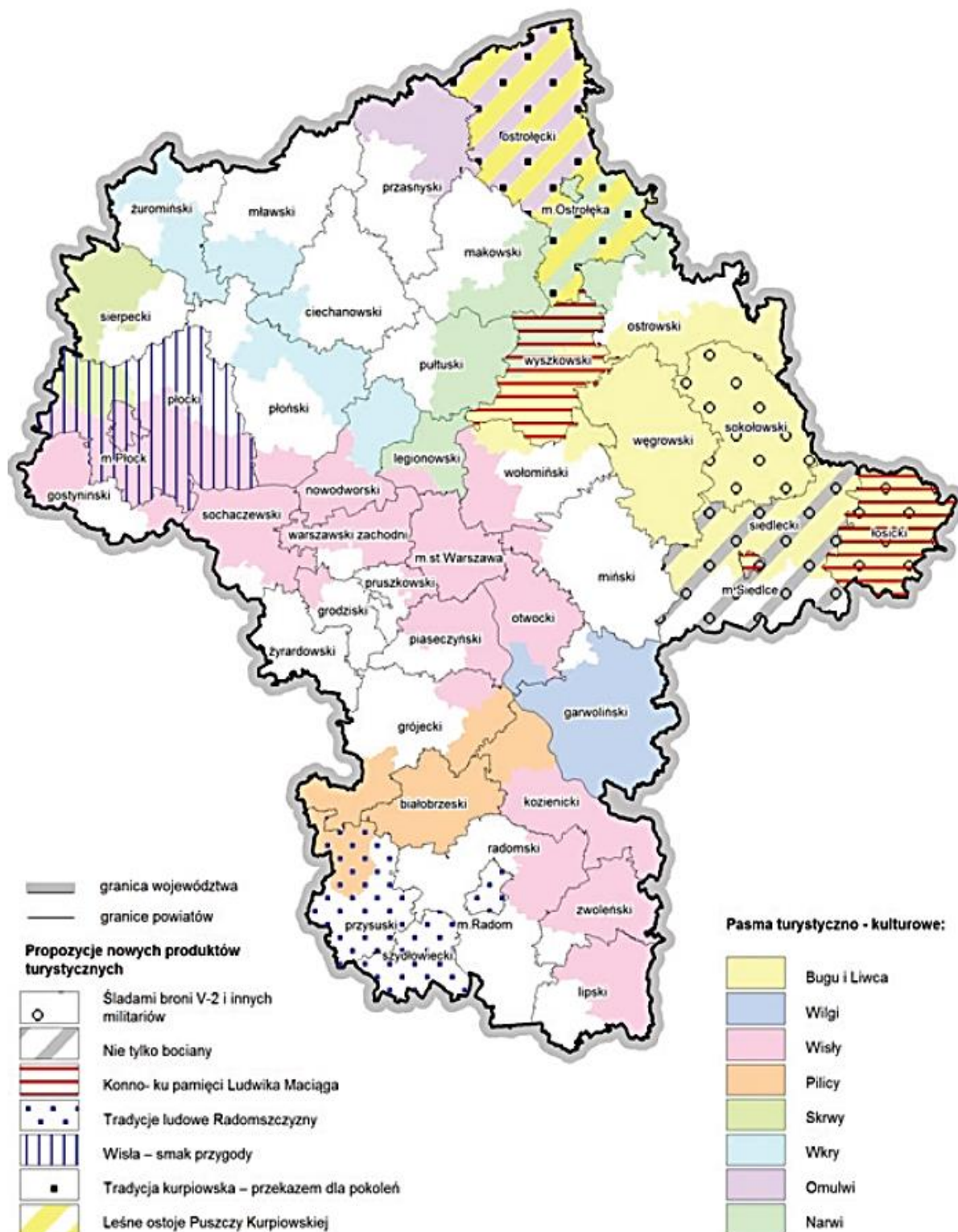
.....

.....

.....

Zadanie 16. (0–2)

Zasięg przestrzenny proponowanych innowacyjnych sieciowych produktów turystycznych

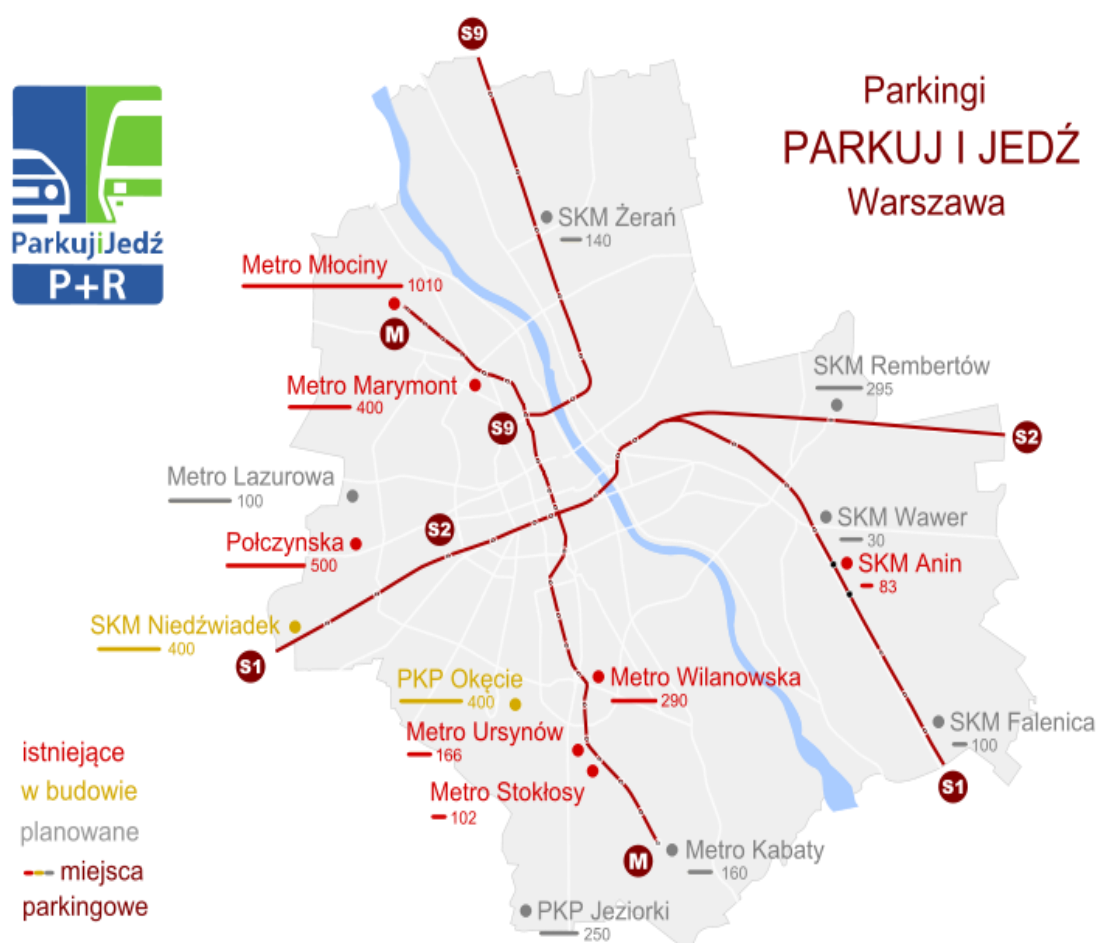

Innowacyjne sieciowe produkty turystyczne to powiązane pojedyncze atrakcje oferowane w postaci zintegrowanych i nowoczesnych ofert turystycznych. Są organizowane na obszarach charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego i ograniczonym dostępem do dóbr i usług.

Korzystając z mapy, oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa albo F – jeśli jest fałszywa.

16.1.	Trzy nowe innowacje turystyczne są oferowane na terenie subregionu siedleckiego.	P	F
16.2.	Dziedzictwo kultury ludowej, w tym tradycyjna muzyka regionu przysuskiego to główne atrakcje produktu <i>Tradycja kurpiowska – przekazem dla pokoleń</i> .	P	F

Zadanie 17. (0–1)

System parkingów *Parkuj i jedź* nie ma na celu zmniejszenia

- A. potrzeb dotyczących powierzchni komunikacyjnych.
- B. inwestycji drogowych i parkingowych w centrum.
- C. wielkości ruchu samochodowego w centrum.
- D. liczby pasażerów transportu publicznego.

Zadanie 18. (0–2)

Jest to najstarszy w Europie automat do prezentacji pojedynczych fotografii. W Polsce znajduje się on m.in. w Łodzi i Warszawie. W stolicy działa nieprzerwanie od 1905 roku w Kamienicy Hoserów. Przez wizjery znajdujące się w tym wielobocznym urządzeniu można obejrzeć zdjęcia z czasów dawnej Warszawy. Korzystanie z niego pozwala poczuć klimat i atmosferę panującą w przedwojennym kinie.

1.

2.

Uzupełnij zdania. Wpisz w luki uzupełnienie wybrane spośród A. lub B. oraz C. lub D.

Opisany w tekście automat to **A/B** _____. Został on przedstawiony na fotografii oznaczonej numerem **C/D** _____.

18.1. A. fotoplastykon
B. kinematograf

18.2. C. 1
D. 2

Zadanie 19. (0–1)

1920 Bitwa warszawska, reż. J. Hoffman (2011)

Czas honoru, serial (2008–2014)

Pan Tadeusz, reż. A. Wajda (1999)

Podaj nazwę miejsca, gdzie były kręcone sceny filmów prezentowanych na kadrach.

.....

Zadanie 20. (0–1)

1.		2.	
3.		4.	

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź spośród A.–D.

Na terenie województwa mazowieckiego znajdują się różne aleje gwiazd m.in. Aleja Gwiazd Literatury, która jest przedstawiona na fotografii oznaczonej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 21. (0–2)

Miodobranie Kurpiowskie to jedyne o tak dużej skali wydarzenie na Mazowszu. Podczas dwudniowej uroczystości uczestnicy zabawy w sobotę oddają się wyłącznie rozrywce. Drugi dzień, niedziela, rozpoczyna się mszą świętą odprawianą w myszyńskiej Bazylice Mniejszej z kazaniem wygłaszanym w gwarze kurpiowskiej. Następnie uroczysty korowód przejeżdża furmankami z Myszyńca do Wykrotu. Tam rozpoczynają się występy zespołów folklorystycznych. Można również obejrzeć widowisko obrzędowe dotyczące tradycji bartniczych na Kurpiach. W alei twórców ludowych wystawiają swe dzieła kurpiowscy artyści, np. rzeźbiarze, wycinankarki, koronkarki, hafciarki, plecionkarze, twórcynie wykonujące kwiaty z bibuły. W alei kulinarnej możemy skosztować kurpiowskich specjalów przygotowanych przez miejscowe gospodynie, np. fafernuchów, chleba, ciast.

tradycja – to przekazywane z pokolenia na pokolenie treści kultury, takie jak: obyczaje, poglądy, wierzenia, sposoby myślenia i zachowania, normy społeczne, uznane przez zbiorowość za społecznie doniosłe dla jej współczesności i przeszłości.

Wyjaśnij, w jaki sposób organizatorzy Miodobrania Kurpiowskiego przyczyniają się do pielęgnowania tradycji i kultury Mazowsza. Odwołaj się do tekstu oraz do znaczenia pojęcia *tradycja*.

.....

.....

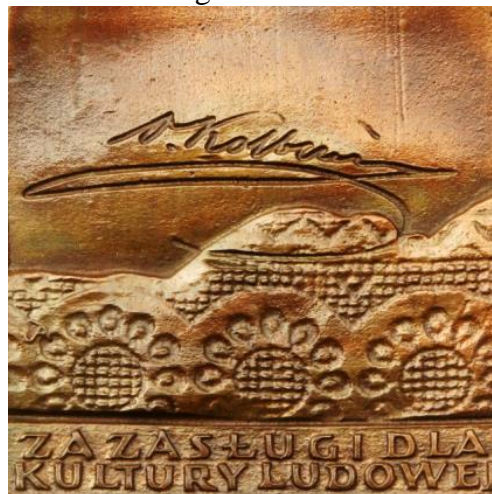
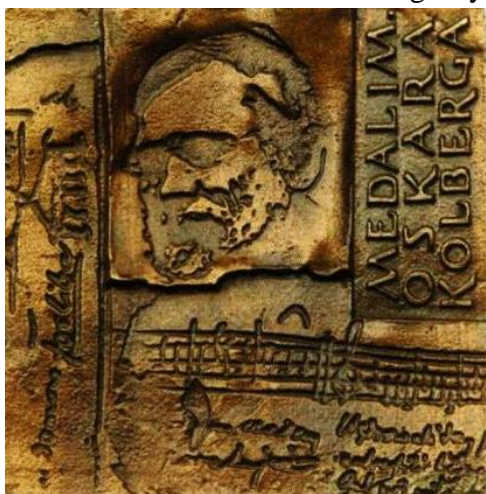
.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–2)

Medal Nagrody im. Oskara Kolberga

Nagroda im. Oskara Kolberga *Za zasługi dla kultury ludowej* została ustanowiona w 1974 r. w Płocku. Jest przyznawana za dokonania twórcze, artystyczne, naukowe oraz działalność wspierającą tradycyjną kulturę regionalną.

1. ____

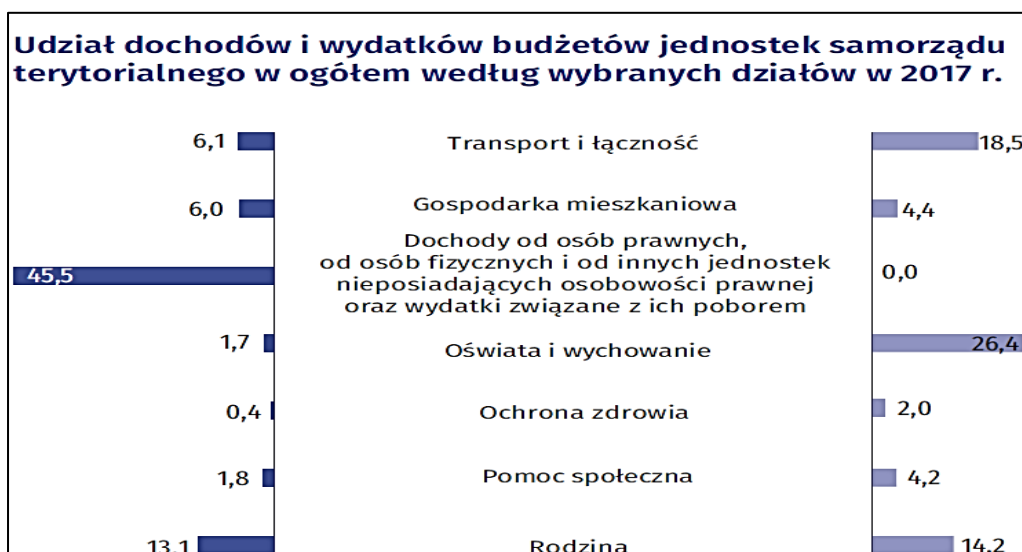

2. ____

Do każdej fotografii dobierz dziedzinę twórczości ludowej nagradzanej w konkursie. Wpisz w luki uzupełnienie spośród A.–D.

- A. zespół folklorystyczny
- B. kapela ludowa
- C. hafciarstwo
- D. tkactwo

Zadanie 23. (0–2)

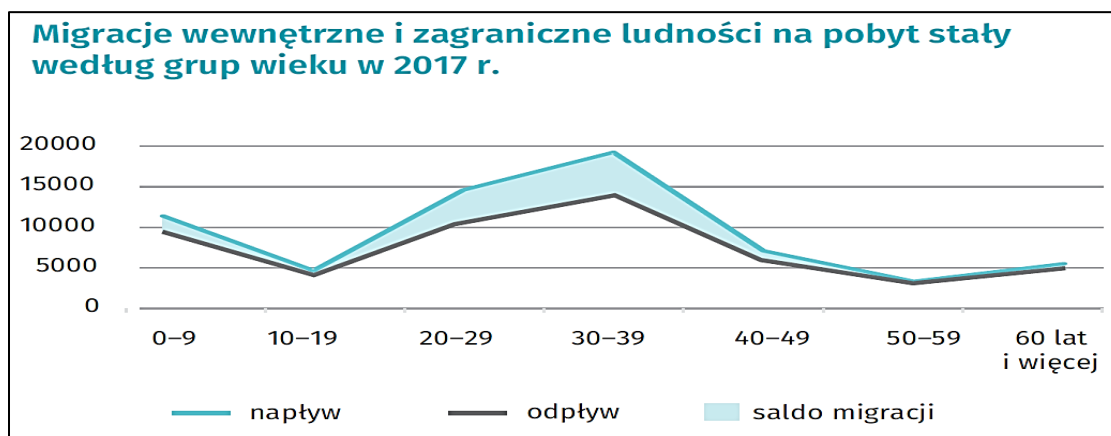

Korzystając z powyższego zestawienia, uzupełnij zdania.

23.1. Jednostki samorządu terytorialnego trzykrotnie większe wydatki niż dochody poniosły w 2017 r. na _____.

23.2. Największe wydatki z budżetu jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r. były przeznaczone na _____.

Zadanie 24. (0–2)

Uzasadnij, że największy wzrost liczby ludności, która migrowała w 2017 roku, dotyczy osób po dwudziestym roku życia. Odwołaj się do danych z wykresu.

.....

.....

.....

.....